

Originalni naučni rad/origin scientific paper

UDK/UDC: 94(497.15Palanka)“19“

DOI:<https://doi.org/1055258/issn.2232-7665.2023.15.47>

Mr. sc. Rusmir DJEDOVIĆ

Adnan KALESIĆ, prof.

NASELJE PALANKA KOD BRČKOG KRAJEM 19. STOLJEĆA

***Apstrakt:** Naselje Palanka se nalazi južno od grada Brčko i rijeke Save. Krajem 19. stoljeća se radi o većem naselju sa preko stotinu kuća.*

U radu se daje detaljan opis i pregled naselja Palanka na kraju 19. stoljeća. Daje se nešto historijskih podataka o njemu i detaljan pregled svih kuća, prezimena i familija. Za svaku kuću se daju imena vlasnika, te položaj sa katastarskom česticom.

Rad je nastao na do sada nekorištenim arhivskim materijalima austrougarske provenijencije.

Ključne riječi: *Palanka, Brčko, kraj 19. stoljeća, kuće, familije, prezimena.*

PALANKA SETTLEMENT NEAR BRCKO AT THE END OF THE 19TH CENTURY

***Abstract:** The settlement of Palanka is located south of the city of Brcko and the Sava river. At the end of the 19th century, it was a larger settlement with over a hundred houses. The paper provides a detailed description and overview of the Palanka settlement at the end of the 19th century. Some historical information about it is given and a detailed overview of all houses, surnames and families. For each house, the names of the owners are given, as well as the location with the cadastral particle.*

The work was created on previously unused archival materials of Austro-Hungarian provenance.

Keywords: Palanka, Brcko, end of the 19th century, houses, families, surnames.

UVOD

Naselje Palanka je 12 km udaljenosti, južno od grada Brčko i rijeke Save. Nalazi se u ravničarskom i blago brežuljkastom području između sjevernih obronaka planine Majevice na jugu i rijeke Save na sjeveru.

Samo naselje leži na blagoj desnoj strani i zaravnjenom grebenu doline rijeke Brke, te fluvijalnoj ravni iste. Navedeni greben u obliku blage grede pravca sjever-jug je na oko 150-170 metara a ravan oko rijeke Brke na oko 115 metara nadmorske visine.

Zanimljiva su za naučna razmatranja pitanja starosti i nazivi naselja, te utvrde koja su zasigurno morala postojati u njemu.

Naziv naselja kao Palanka je sigurno postojao još od 18. stoljeća. Naziv je došao od jednog tipa utvrda koji je postojao od 16. do 19. stoljeća u sjevernim dijelovima osmanskog carstva. Naziv za tip utvrde – Palanka je vremenom ostao kao naziv naselja koje se razvilo oko nje.

Palanka je utvrda, obično oko središta gradskih naselja, a bila je vrlo česta. Npr. u okolini u Brčkom, Bjeljini, Janji, Tuzli...Palanke su imale bedeme od drveta (balvana) i nabijene zemlje, okolo je rov ili šanac (hendek) sa vodom a u bedemima su bile kapije i kule.

Utvrda – Palanka je ovdje postojala u trećoj i četvrtoj deceniji 18. stoljeća, kada je granica između osmanskog i austrijskog carstva bila južno od rijeke Save, neposredno sa sjeverne strane današnjeg naselja.

Gdje se u današnjem naselju Palanka nalazila utvrda tog tipa ostaje za naredna istraživanja. Treba prije svega razmotriti pogodne topografske položaje te konsultovati narodnu tradiciju, toponime i eventualne arheološke tragove.

Na postojanje utvrde i neophodne posade u njoj upućuju brojna prezimena u Palanci zabilježena još sredinom i krajem 19. stoljeća. Na zapovjednike i vojnu posadu ukazuju sljedeća: *Kapetanović (kasnije Suljić), Ahmetagić (kasnije Islamović), Serdarović, Ahmetbašić, Hasanbašića, Pandurevića, Delihusić (Delhusić), Džonlića,¹te Halilbašić².*

Preko naselja starinom vodi i važan put pravca sjever-jug. Počinjao je u Brčkom i išao preko naselja Brod, gdje je prelaz (brod) i most preko rijeke Brke (odatle i naziv navedenog naselja). Ovaj stari put zatim ide desnim ravodšem doline rijeke Brke, blagim gredama, prolazi kroz istočni najviši dio naselja, pored starog groblja na jugu naselja a onda ka Zoviku. U Zoviku prolazi pored starih begovskih kula i čardaka Zaimovića i u Velinom Selu se upaja na najvažniji put iz Brčkog, preko planine Majevice za Dolnju Tuzlu.

Prilog 1. Palanka na topografskoj karti sa kraja 19. stoljeća

¹ Austrougarske Gruntovne knjige (sa pripadajućim uložcima) za Katastralnu općinu (K.O.) Palanku, iz 1888. godine, Gruntovnica u Brčkom.

² Kemal Nurkić, *Stanovništvo Brčkog prema popisu stanovništva iz 1267.h.g./1851. godine*, Vlada Brčko distrikta BiH, Brčko 2022., 56.

NASELJE PALANKA U DRUGOJ POLOVINI 19. STOLJEĆA

Kao što je navedeno, naselje Palanka je na današnjem mjestu nastalo i dobilo ime od prve polovine 18. stoljeća. Zahvaljujući tada važnoj utvrdi – Palanci, koja je bila na samoj granici Osmanskog i Austrijskog carstva.³

Sudeći prema značajnom broju kuća sredinom 19. stoljeća, naselje Palanka se snažno razvilo još za vrijeme postojanja utvrde u njemu. Prema popisu iz 1851. godine Palanka ima 70 kuća.⁴

O naselju na samom kraju osmanske uprave imamo nešto podataka Popisa mulkovnih dobara iz 1875. godine. Tako se tada spominje da više nekretnina u Palanci, tj. nekoliko kuća, od kojih je jedna velika sa dva posebna ulaza, ima Mula Emin Hasanbašić sin Hasana. Kuću ima i Spahić Mehmed sin Omera. Mehmed Suljić sin Sulejmana posjeduje kuću sa baščom, a graniči se sa kućama Mujke, Bege, javnim putem i vakufom. Veća kuća sa dva ulaza je u posjedu Bajrama, Jusufa i Ibrahima Jašarevića sinovi Jašara.

Krajem osmanske uprave u Palanci postoje i neki privredni sadržaji. Tako, jedan dućan, kuću i bašču ima Abdulatif Atić sin Ate. Objekat kahvane (*kahva hane*) ima spomenuti Mula Emin Hasanbašić sin Hasana.⁵

Prema redovnim popisima stanovništva od dolaska Austrougarske uprave možemo pratiti razvoj naselja Palanke krajem 19. stoljeća. Godine 1879. Palanka ima 95 kuća i 545 stanovnika (sve muhamedanci). Popis iz 1885. godine u naselju navodi 111 kuća i 592 stanovnika. Od toga su bile: 4 hodže, 4 bega i aga. Godine 1895. Palanka ima 125 kuća, džamiju, mekteb i 655 stanovnika (sve muhamedanci).⁶

PALANKA PREMA POPISU GRUNTA IZ 1888. GODINE

U nastavku dajemo detaljan pregled svih kuća u naselju Palanka 1888. godine. Pregled je nastao na osnovu nekoliko stotina uložaka u prvih nekoliko

³ U tom kontekstu treba posmatrati i razvoj gradića Gornji Rahić i Čaršije u njemu. Tada je pored utvrde osmanlijama bio potrebno neko veće naselje uz granicu (Brčko je ostalo izvan).

⁴ Kemal Nurkić, *Stanovništvo Brčkog prema popisu stanovništva iz 1267.h.g./1851. godine*, Vlada Brčko distrikta BiH, 2022., str. 46-59.

⁵ Osmanski popis mulkovnih dobara iz 1875. godine. DEF 5216, strr. 52-59., Gazi Husrev-begova Biblioteka, Sarajevo. Prevod Kemal Nurkić.

⁶ Austrougarski popisi stanovništva za godine: 1879, 1885 i 1895.

knjiga austrougarske Gruntovnice. Za svaku kuću se daje niz podataka iz navedenih. To su: kućni broj, broj k.č. , prateće parcele, njihove površine i nazivi. Najvažnije je što se daju službeni vlasnici navedenog, ime, prezime i ime umrlog oca. Svi ovi podaci su bili do sada nedostupni javnosti i mogu poslužiti za razna istraživanja i analize.

Viši dio naselja Palanka je prvi za koji ćemo dati detaljan pregled 1888. godine, za koji možemo koristiti neki od predloženih naziva.

Gornja Palanka (Brdo, Lipovac)

Kuće u nastavku su u najvišem istočnom dijelu naselja, poviše džamije.

1. Kuća kućnog broja 1 sa kućištem i dvorištem od 550 m² na k.č. 640/3, bašča (šljivik) kod Hadžepove kuće od 320 m² na k.č.422 i bašča (šljivik) kod kuće od 10.900 m² na k.č. 640/4 vlasništvo Alie **Didića** pokojnog Hase sa 3/6, Bajre malodobnog sina Avdulaha Didića sa 2/6 i Emine malodobne kćerke Avdulaha Didića sa 1/6.
2. Kuća kućnog broja 2 sa kućištem i dvorištem od 650 m² na k.č. 637/1, bašča (šljivik) kod Karića kuće od 2.500 m² na k.č.423/1, bašča (šljivik) do brda od 2.540 m² na k.č. 622, bašča (šljivik) za kućom od 1.600 m² na k.č. 636 i bašča (šljivik) kod kuće od 5.600 m² na k.č. 638/1 vlasništvo Ibri i Muje **Didića** sinova pokojnog Halila sa do 1/2.
3. Kuća kućnog broja 3 sa kućištem i dvorištem od 180 m² na k.č. 635/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 3.200 m² na k.č. 635/1 vlasništvo Ibrahima **Husikića** pokojnog Šeće sa 3/4 i Hašima malodobnog sina Avde Lelića sa 1/4.
4. Kuća kućnog broja 4 sa kućištem i dvorištem od 440 m² na k.č. 633/2, bašča (šljivik) kod kuće od 1.700 m² na k.č. 633/1 i kućni put od 840 m² na k.č. 634 vlasništvo Mehmeda **Zahirovića** pokojnog Mustafe.
5. Kuća kućnog broja 5 sa kućištem i dvorištem od 450 m² na k.č. 631/1, kućni put od 570 m² na k.č. 631/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 260 m² na k.č. 632 vlasništvo Avde **Zahirovića** pokojnog Mustafe.
6. Kuća kućnog broja 6 sa kućištem i dvorištem od 450 m² na k.č. 630/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 2.720 m² na k.č. 630/1 vlasništvo Muje **Crnalića** pokojnog Avdie sa 2/3 i Ibriše rođene Crnalić udove iza Himze Muratovića sa 1/3.

Prilog 2. Palanka na najstarijoj topografskoj karti iz 1885. godine

7. Kuća kućnog broja 10 sa kućištem i dvorištem od 900 m² na k.č. 625/1, dvije bašče (šljivici) „Brazde“ od 550 i 890 m², gradilišta pod hudžerom, hambarom i košarom od po 20 m² i bašča (šljivik) za avlijom od 200 m² vlasništvo Bećira **Hadžića** pokojnog Osmana i suvlasnici nad kućom Ahmed, Avdulah i malodobni Osman sinovi pokojnog Sulje Hadžića sa po 1/9.
greda
8. Kuća kućnog broja 11 sa kućištem i dvorištem od 550 m² na k.č. 509/1 i bašča (šljivik) kod kuće od 3.400 m² na k.č. 509/2 vlasništvo Omera **Čačkovića** pokojnog Mehe.
9. Kuća kućnog broja 12 sa kućištem i dvorištem od 480 m² na k.č. 518, bašča (šljivik) kod kuće od 660 m² na k.č. 519 i bašča (šljivik) za kućom od 1.500 m² na k.č. 520/1 vlasništvo Huse **Čačkovića** zvanog *Veliki* pokojnog Ibne.
10. Kuća kućnog broja 13 sa kućištem i dvorištem od 510 m² na k.č. 521 i bašča (šljivik) kod kuće od 3.000 m² na k.č. 522/1 vlasništvo Hasana **Sarajlića** pokojnog Osmana.

Prema Gredi su kuće:

11. Kuća kućnog broja 14 sa kućištem i dvorištem od 210 m² na k.č. 619 i bašča (šljivik) kod kuće od 2.000 m² na k.č. 620 vlasništvo Osmana malodobnog sina pokojnog Ahmeta **Sarajlića** sa 14/32, Hanka i Aiša malodobne kćerke Ahmeta Sarajlića sa po 7/32 i Džehva rođeno Didić udova iza Ahmeta Sarajlića sa 4/32.
12. Kuća kućnog broja 15 sa kućištem i dvorištem od 450 m² na k.č. 616/1, bašča (šljivik) za kućom od 2.050 m² na k.č. 613, bašča (šljivik) pred kućom od 600 m² na k.č. 615/1, put u Njive od 650 m² na k.č. 617 i bašča (šljivik) kod kuće od 1.130 m² na k.č. 618/1 vlasništvo Saliha i Osmana **Srebrića** pokojnog Mustafe sa po ½.
13. Kuća kućnog broja 16 sa kućištem i dvorištem od 250 m² na k.č. 614/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 1.500 m² na k.č. 614/1 vlasništvo Bege **Serdarovića** pokojnog Omera.
14. Kuća kućnog broja 17 sa kućištem i dvorištem od 100 m² na k.č. 597/1 i kućni put od 140 m² na k.č. 596/2 vlasništvo Ibrahima i Osmana **Ahmetbašića** pokojnog Mustafe sa po ½.
15. Kuća kućnog broja 18 sa kućištem i dvorištem od 340 m² na k.č. 538/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 1.340 m² na k.č. 538/1 vlasništvo Muje i Hasana **Hasanbašića** pokojnog Emina sa po 7/16 i Dilbe rođene Delhusić udove iza Emina sa 2/16.
16. Kuća kućnog broja 19 sa kućištem i dvorištem od 1.150 m² na k.č. 599/2, bašča (šljivik) Usjelina od 3.400 m² na k.č. 553, bašča (šljivik) kod groblja Usjelina od 1.250 m² na k.č. 554, bašča (vrt) kod kuće od 750 m² na k.č. 598, bašča (šljivik) kod kuće od 450 m² na k.č. 599/1, bašča (šljivik) kod kuće od 1.340 m² na k.č. 599/3 i bašča (šljivik) za kućom od 2.810 m² na k.č. 608 vlasništvo Mula Emina **Ahmetbašića** pokojnog Husejna.
17. Kuća kućnog broja 20 sa kućištem i baščom (šljivikom) od 4.240 m² na k.č. 600/1 vlasništvo Avde **Sinanovića** pokojnog Alie sa 7/8 i Hanife rođene Lejlić udove iza Alie sa 1/8.
18. Kuća kućnog broja 21 sa kućištem i baščom (šljivikom) od 690 m² na k.č. 594/1 i bašča (šljivik) kod Osmanove kuće od 180 m² na k.č. 594/4 vlasništvo Osmana **Zukića** pokojnog Hasana.
19. Kuća kućnog broja 22 sa kućištem i dvorištem od 440 m² na k.č. 543 i bašča (šljivik) kod kuće od 3.400 m² na k.č. 542 vlasništvo Omera i Latifa **Alića** (valjda **Atića**) pokojnog Ate **Muratovića** sa po ½.

20. Kuća kućnog broja 23 sa kućištem i dvorištem od 440 m² na k.č. 587/1 i bašča (šljivik) ada među putovima od 400 m² na k.č. 585 vlasništvo Mustafe **Islamovića** pokojnog Ahmeta.
21. Kuća kućnog broja 24 sa kućištem i dvorištem od 400 m² na k.č. 592, bašča (šljivik) kod mezarluka od 500 m² na k.č. 590 i bašča (šljivik) kod kuće od 1.720 m² na k.č. 591 vlasništvo Ibrahima **Omeraševića** pokojnog Mustafe.
22. Kuća kućnog broja 25 sa kućištem i dvorištem od 460 m² na k.č. 586/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 1.950 m² na k.č. 586/1 vlasništvo Alie i malodobnog Avde sinova pokojnog Alie **Lejlića** sa po 2/5 i Hatke rođene Lejlić udate za Ibrahima Didića sa 1/5.
23. Kuća kućnog broja 26 sa kućištem i dvorištem od 1.080 m² na k.č. 546/1, bašča (vrt) za kućom od 420 m² na k.č. 545, bašča (šljivik) Brazde od 900 m² na k.č. 624/2 i bašča (šljivik) do puta od 1.180 m² na k.č. 629 vlasništvo Salih efendije **Hadžića** pokojnog Osmana.
24. Kuća kućnog broja 27 sa kućištem i dvorištem od 320 m² na k.č. 576/2, bašča (šljivik) do Murata od 450 m² na k.č. 420/7 i bašča (šljivik) kod kuće od 1.050 m² na k.č. 576/1 vlasništvo Emina **Cvolića** pokojnog Ibrahima sa 14/32, Pejmba i Hatke malodobnih kćerki pokojnog Ibrahima sa po 7/32 i Kade rođene Mujkić udove iza Ibrahima Cvolića sa 4/32.
25. Kuća kućnog broja 28 sa kućištem i dvorištem od 200 m² na k.č. 582, bašča (šljivik) Jezero od 2.300 m² na k.č. 580 i bašča (šljivik) kod kuće od 2.000 m² na k.č. 583 vlasništvo Hasana **Omeraševića** pokojnog Mustafe.
26. Kuća kućnog broja 29 sa kućištem i dvorištem od 300 m² na k.č. 578, bašča (šljivik) kod kuće od 3.000 m² na k.č. 577 i bašča (šljivik) Strana od 1.750 m² na k.č. 579/1 vlasništvo Mula Alie **Omeraševića** pokojnog Osmana.
27. Kuća kućnog broja 40 sa kućištem i dvorištem od 360 m² na k.č. 515, bašča (šljivik) kod kuće od 2.820 m² na k.č. 516 i bašča (vrt) kod kuće od 250 m² na k.č. 517 vlasništvo Huse **Čačkovića** zvanog Mali pokojnog Mehe.

Poviš džamije su i kuće:

28. Kuća kućnog broja 41 sa kućištem i dvorištem od 100 m² na k.č. 536 vlasništvo Avde i Ahmeta sinova pokojnog Ibri **Čačkovića** sa po ½.
29. Kuća kućnog broja 42 sa kućištem sa baščom (šljivikom) od 7.600 m² na k.č. 549 vlasništvo Ibrahima, Hašima i Huse sinova pokojnog Mustafe

- Zukića** sa po 14/64, Kade rođene Zukić udove iza Saliha Muratovića i Hanke rođene Zukić udate za Muju Eminovića iz Velinog sela sa po 7/64 i Umihane rođene Kovačević udove iza Mustafe Zukića sa 8/64.
30. Kuća kućnog broja 43 sa kućištem sa baščom (šljivikom) od 640 m² na k.č. 550 vlasništvo Osmana **Mešića** zvanog **Numanović** pokojnog Mehe.
31. Kuća kućnog broja 44 sa kućištem i dvorištem od 300 m² na k.č. 552/2, bašča (vrt) preko puta od 400 m² na k.č. 530/3 i bašča (šljivik) kod kuće od 5.800 m² na k.č. 552/1 vlasništvo Mehmeda **Ahmetbašića** pokojnog Mustafe.
32. Kuća kućnog broja 45 sa kućištem sa baščom (šljivikom) od 700 m² na k.č. 547 vlasništvo Ibrahima **Selimovića** pokojnog Ibren.
33. Kuća kućnog broja 46 sa kućištem i dvorištem od 200 m² na k.č. 541/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 700 m² na k.č. 541/1 vlasništvo Mustafe **Selimovića** pokojnog Ibren.
34. Kuća kućnog broja 47 sa kućištem i dvorištem od 230 m² na k.č. 540/1 i bašča (šljivik) kod kuće od 1.950 m² na k.č. 540/2 vlasništvo Salke i malodobnog Osmana sinova pokojnog Šerifa **Murselovića** sa po ½.
35. Kuća kućnog broja 48 sa kućištem i dvorištem od 230 m² na k.č. 539/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 1.100 m² na k.č. 539/1 vlasništvo Osmana **Islamovića** pokojnog Islama **Ahmetagića**.
36. Kuća kućnog broja 49 sa kućištem i dvorištem od 200 m² na k.č. 523/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 940 m² na k.č. 523/1 vlasništvo Mula Muje **Kukića** pokojnog Osmana.
37. Kuća kućnog broja 50 sa kućištem i dvorištem od 1.270 m² na k.č. 534, bašča (šljivik) kod kuće od 3.850 m² na k.č. 533 i put sa vočkama od 1.700 m² na k.č. 621/1 vlasništvo Junuza i Adema **Kukića** sinova pokojnog Ahme sa po 14/40, Čelebije rođene Kukić udate za Ahmeta Hadžića sa 7/40 i Aiše rođene Avdić udove iza Ahme Kukića sa 5/40.
38. Kuća kućnog broja 51 sa kućištem i dvorištem od 450 m² na k.č. 531/1, bašča (šljivik) do puta od 650 m² na k.č. 420/3, bašča (vrt) bašča do puta od 1.960 m² na k.č. 530/4, bašča (šljivik) kod kuće od 1.460 m² na k.č. 531/2 i bašča (vrt) kod kuće od 960 m² na k.č. 532 vlasništvo Mehe i Sulejmana **Cvolića** sinova pokojnog Muje sa po ½.
39. Kuća kućnog broja 76 sa kućištem i dvorištem od 200 m² na k.č. 587/4 i bašča (šljivik) kod kuće od 600 m² na k.č. 587/3 vlasništvo Jusufa **Tabakovića** pokojnog Beše.

Na krajnjem jugu ka grobljima je kuća:

40. Kuća kućnog broja 53 sa kućištem i dvorištem od 240 m² na k.č. 600/3, bašča (šljivik) kod kuće od 1.140 m² na k.č. 600/2, bašča (vrt) kod kuće od 200 m² na k.č. 600/4 i bašča (šljivik) Prosine od 2.800 m² na k.č. 755/3 vlasništvo Alie **Hasanbašića** pokojnog Emina.

Veći broj kuća je i oko Usjeliei, zemljištu starinom podložno klizištima:

41. Kuća kućnog broja 54 sa kućištem i dvorištem od 500 m² na k.č. 524 i bašča (šljivik) kod kuće od 3.000 m² na k.č. 525/1 vlasništvo Mustafe **Biserovića** pokojnog Osmana.
42. Kuća kućnog broja 55 sa kućištem i dvorištem od 310 m² na k.č. 524 i bašča (šljivik) Strana od 2.300 m² na k.č. 526/2 vlasništvo Osmana i Ahmeta **Mujčića** zvanih **Bačići** pokojnog Muje sa po 7/16 i Fate rođene Hasikić udove iza Muje Bačića sa 2/16.
43. Kuća kućnog broja 56 sa kućištem sa baščom (šljivikom) od 1.410 m² na k.č. 495/3 vlasništvo Mustafe **Sarajkića** pokojnog Rešida.
44. Kuća kućnog broja 57 sa kućištem i dvorištem od 800 m² na k.č. 490, bašča (šljivik) kod kuće od 2.320 m² na k.č. 488/1 i bašča (šljivik) kod kuće od 2.950 m² na k.č. 491 vlasništvo Smaje i Avde **Jašarovića** pokojnog Mustafe sa po ½.
45. Kuća kućnog broja 58 sa kućištem i dvorištem od 240 m² na k.č. 500/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 1.260 m² na k.č. 500/1 vlasništvo Omera **Omeraševića** pokojnog Omera.
46. Kuća kućnog broja 59 sa kućištem i dvorištem od 340 m² na k.č. 499/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 2.050 m² na k.č. 499/1 vlasništvo Mula Mustafe **Lejlića** pokojnog Alie.
47. Kuća kućnog broja 60 sa kućištem i dvorištem od 260 m² na k.č. 501/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 3.640 m² na k.č. 501/1 vlasništvo Emina, Muje i Ibrahima sinova pokojnog Ibrahima **Karića** sa po 1/3.
48. Kuća kućnog broja 61 sa kućištem i dvorištem od 400 m² na k.č. 488/5, bašča (šljivik) nad barom od 1.820 m² na k.č. 476/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 3.600 m² na k.č. 488/6 vlasništvo Mehe i malodobnog Kasima sinova pokojnog Bajre **Jašarovića** sa po 14/48, Hankije malodobne mu kćerke sa 7/48, Fate rođene Cvolić udove iza Bajre Jašarovića sa 6/48 i Fatime malodobne kćerke Bajre Jašarovića sa 1/48.
49. Kuća kućnog broja 62 sa kućištem i dvorištem od 560 m² na k.č. 502/40, bašča (šljivik) kod kuće od 5.000 m² na k.č. 502/33 i bašča (vrt) do puta od 1.060 m² na k.č. 504 vlasništvo Alie i Omera sinova pokojnog Mehmeda **Lejlića** sa 14/48, Emine rođene Lejlić udove iza Hase Bešića

- sa 7/48, Zlate rođene Lejlić udate za Mehu Kahrića sa 1/48 i Fatime rođene Omerašević udove iza Mehmeda Lejlića sa 6/48.
50. Kuća kućnog broja 63 sa kućištem od 80 m² na k.č. 482/3 vlasništvo Salke i Muje sinova pokojnog Osmana **Pezerovića**.
51. Kuća kućnog broja 64 sa kućištem i dvorištem od 900 m² na k.č. 479, bašča (vrt) kod kuće od 1.850 m² na k.č. 477 i bašča (vrt) Česta od 650 m² na k.č. 483/2 vlasništvo Hase **Jašarovića** pokojnog Juse.
52. Kuća kućnog broja 65 sa kućištem i dvorištem od 750 m² na k.č. 478/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 2.870 m² na k.č. 478/1 vlasništvo Bećira **Deronića** pokojnog Alie.
53. Kuća kućnog broja 66 sa kućištem i dvorištem od 400 m² na k.č. 474/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 4.200 m² na k.č. 474/1 vlasništvo Selima **Deronića** pokojnog Alie.

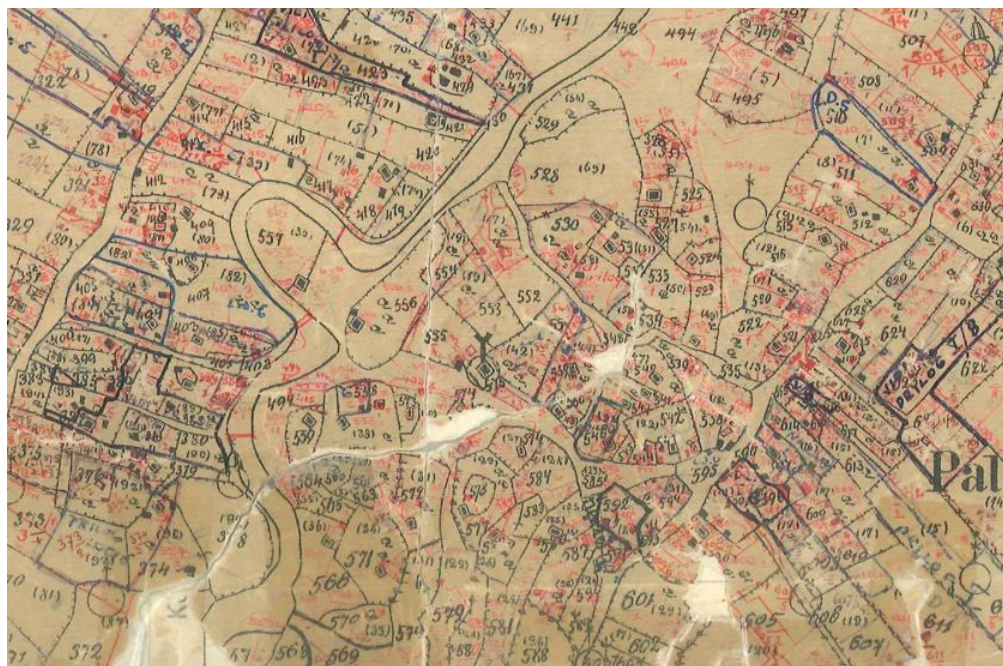
Više džamije su i kuće:

54. Kuća kućnog broja 96 sa kućištem i dvorištem od 230 m² na k.č. 593 i bašča (šljivik) kod kuće od 460 m² na k.č. 594/5 vlasništvo Ibre **Sarajkića** pokojnog Hasana.
55. Kuća kućnog broja 97 sa kućištem i baščom (šljivikom) od 300 m² na k.č. 546/2 vlasništvo Omera Islamovića pokojnog Ahmeta.
56. Kuća kućnog broja 98 sa kućištem i dvorištem od 430 m² na k.č. 565/2 i bašča (vrt) kod kuće od 710 m² na k.č. 565/1 vlasništvo Alie **Jašarovića** pokojnog Huse.
57. Kuća kućnog broja 99 sa kućištem i dvorištem od 650 m² na k.č. 492, bašča (šljivik) kod kuće od 2.840 m² na k.č. 493, bašča (šljivik) kod kuće od 350 m² na k.č. 494/2, bašča (šljivik) Sarajkića bašča od 3.500 m² na k.č. 496 i bašča (šljivik) za Mustafinom kućom od 1.350 m² na k.č. 587/2 vlasništvo Saliha i Omera **Biserovića** sinova pokojnog Osmana sa po 7/16 i Mejre rođene Ahmetagić udove iza Osmana Biserovića sa 2/16.
58. Kuća kućnog broja 100 sa kućištem i dvorištem od 1.600 m² na k.č. 497 vlasništvo Ibrahima **Sarajkića** pokojnog Muje.
59. Kuća kućnog broja 101 sa kućištem i dvorištem od 600 m² na k.č. 502/2, bašča (šljivik) kod kuće od 5.100 m² na k.č. 502/1 i bašča (vrt) do puta od 460 m² na k.č. 505 vlasništvo Avde **Lejlića** pokojnog Alie.
60. Kuća kućnog broja 102 sa kućištem i dvorištem od 340 m² na k.č. 482/2, bašča (šljivik) kod kuće od 550 m² na k.č. 482/1 i bašča (šljivik) za kućom od 250 m² na k.č. 482/4 vlasništvo Salke **Pezerovića** pokojnog Osmana.

61. Kuća kućnog broja 103 sa kućištem i baščom (šljivikom) od 1.800 m² na k.č. 512/1 vlasništvo Husejna **Murselovića** pokojnog Ibre sa 7/8 i Umihane rođene Husejnović udove iza Ibre Murselovića sa 1/8.
62. Kuća kućnog broja 104 sa kućištem, dvorištem i baščom (vrtom) od 500 m² na k.č. 481 i bašča (šljivik) Strana od 860 m² na k.č. 526/1 vlasništvo Sulje **Bačića** zvanog **Mujić** pokojnog Muje.
63. Kuća kućnog broja 105 sa kućištem i dvorištem od 400 m² na k.č. 432/3, bašča (šljivik) kod kuće od 1.200 m² na k.č. 432/2 i bašča (šljivik) Poloj od 1.430 m² na k.č. 443/1 vlasništvo Mahmuta **Džonlića** pokojnog Bećira.
64. Kuća kućnog broja 116 sa kućištem i dvorištem od 280 m² na k.č. 551 vlasništvo Ibrahima, Hašima i Huse sinova pokojnog Mustafe **Zukića** sa po 14/64, Kade rođene Zukić udove iza Saliha Muratovića i Hanke rođene Zukić udate za Muju Eminovića u Velino selo sa po 7/64 i Umihane rođene Kovačević udove iza Mustafe Zukića sa 8/64.
65. Kuća kućnog broja 117 sa kućištem i dvorištem od 350 m² na k.č. 544 vlasništvo Omera i Latifa **Atića** sinova pokojnog Ate **Muratovića** sa po ½.

Ka Gredi su kuće:

66. Kuća kućnog broja 115 sa kućištem i dvorištem od 310 m² na k.č. 639 i bašča (šljivik) kod kuće od 2.150 m² na k.č. 640/1 vlasništvo Avdulaha **Didića** pokojnog Nazifa.
67. Kuća kućnog broja 108 sa kućištem i baščom (šljivikom) od 520 m² na k.č. 640/2 vlasništvo Hasana **Didića** pokojnog Nazifa.
68. Kuća kućnog broja 109 sa kućištem i dvorištem od 340 m² na k.č. 503/2 i bašča (vrt) kod kuće od 200 m² na k.č. 503/3 vlasništvo Huse **Deronića** sina Selima.

Prilog 3. Središte naselja Palanka na planu iz 1883. godine
(u centru zgrada džamije)

Polje (Strana, Luke)

Na zapadnoj strani Palanke krajem 19. stoljeća su sljedeće kuće. One se nalaze u Polju i Lukama preko rijeke Brke pa možemo koristiti neki od predloženih naziva za taj dio naselja.

69. Kuća kućnog broja 52 sa kućištem i dvorištem od 310 m² na k.č. 330/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 2.180 m² na k.č. 330/1 vlasništvo Jusufa **Cvolića** pokojnog Mustafe.
Preko rijeke Brke
70. Kuća kućnog broja 39 sa dvorištem od 640 m² na k.č. 413/1, bašča (šljivik) kod kuće od 400 m² na k.č. 413/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 1.450 m² na k.č. 413/4 vlasništvo Beće **Delhusića** pokojnog Osmana sa 2/3 i Have rođene Delhusić udate za Mehu Ramića sa 1/3.
Preko rijeke Brke
71. Kuća kućnog broja 39 sa dvorištem od 640 m² na k.č. 413/1, bašča (šljivik) kod kuće od 400 m² na k.č. 413/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 1.450 m² na k.č. 413/4 vlasništvo Beće **Delhusića** pokojnog Osmana sa 2/3 i Have rođene Delhusić udate za Mehu Ramića sa 1/3.

72. Kuća kućnog broja 67 sa kućištem i dvorištem od 800 m² na k.č. 434/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 2.400 m² na k.č. 434/1 vlasništvo Ahmeta **Džonlića** pokojnog Bećira.
73. Kuća kućnog broja 68 sa kućištem i dvorištem od 380 m² na k.č. 433, bašča (šljivik) kod kuće od 700 m² na k.č. 432/1 i bašča (šljivik) kod kuće od 1.070 m² na k.č. 432/4 vlasništvo Mustafe **Džonlića** pokojnog Bećira.
74. Kuća kućnog broja 69 sa kućištem i dvorištem od 120 m² na k.č. 435/2, dvorište kod kuće od 340 m² na k.č. 435/3 i bašča (šljivik) kod kuće od 5.920 m² na k.č. 435/4 vlasništvo Redže i Ibrahima **Džonlića** sinova pokojnog Osmana sa po ½.
75. Kuća kućnog broja 70 sa kućištem i dvorištem od 1.150 m² na k.č. 429, bašča (šljivik) kod Ahmetove kuće od 2.100 m² na k.č. 427, bašča (šljivik) kod kuće od 4.350 m² na k.č. 428 i bašča (šljivik) Poloj od 1.600 m² na k.č. 443/2 vlasništvo Osmana **Kahrića** zvanog Kahro pokojnog Bećira.
76. Kuća kućnog broja 71 sa kućištem i dvorištem od 300 m² na k.č. 421/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 1.750 m² na k.č. 421/1 vlasništvo Hadžiba malodobnog sina pokojnog Muje **Didića**.
77. Kuća kućnog broja 72 sa kućištem i dvorištem od 350 m² na k.č. 423 i bašča (šljivik) kod kuće od 2.800 m² na k.č. 423/2 vlasništvo Mustafe **Kahrića** pokojnog Huse.
78. Kuća kućnog broja 73 sa kućištem i dvorištem od 740 m² na k.č. 425, bašča (šljivik) kod kuće od 2.700 m² na k.č. 424 i bašča (šljivik) kod kuće od 1.250 m² na k.č. 426 vlasništvo Ahmeta **Kahrića** pokojnog Mehe.
79. Kuća kućnog broja 74 sa kućištem i dvorištem od 800 m² na k.č. 418 i bašča (šljivik) kod kuće od 2.460 m² na k.č. 419 vlasništvo Salke **Delihusića** pokojnog Bejta sa 14/40, Zlatije rođene Delihusić udate za Osmu Fejziću iz Humaca sa 7/40 i Curke rođene Omić udove iza Bejta Delihusića sa 19/40 a vlasništvo kuće Hamze Delihusića pokojnog Husejna, Salke Delihusića pokojnog Bejta, Zlatije rođene Delihusić udate za Osmu Fejziću iz Humaca i Curke rođene Omić udove iza Bejta Delihusića.
80. Kuća kućnog broja 75 sa kućištem i dvorištem od 450 m² na k.č. 334/2, bašča (šljivik) kod kuće od 250 m² na k.č. 334/1 i bašča (šljivik) kod kuće od 2.500 m² na k.č. 334/3 vlasništvo Mehmeda **Tabakovića** pokojnog Beše.

81. Kuća kućnog broja 77 sa kućištem i dvorištem od 410 m² na k.č. 414/1 i bašča (šljivik) kod kuće od 500 m² na k.č. 414/2 vlasništvo Alie **Delihusića** pokojnog Mustafe.
82. Kuća kućnog broja 78 sa kućištem i dvorištem od 1.300 m² na k.č. 319, bašča (vrt) kod kuće od 4.500 m² na k.č. 321 i bašča (šljivik) do njive od 8.690 m² na k.č. 322 vlasništvo Emina **Kovačevića** pokojnog Huse.
83. Kuća kućnog broja 79 sa kućištem i dvorištem od 400 m² na k.č. 412/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 2.950 m² na k.č. 412/1 vlasništvo Alie **Smaića** pokojnog Smaje **Bajrića**.
84. Kuća kućnog broja 80 sa kućištem i dvorištem od 900 m² na k.č. 409/1 i bašča (šljivik) kod kuće od 2.500 m² na k.č. 409/2 vlasništvo Mehmeda **Spahića** pokojnog Omera.
85. Kuća kućnog broja 80 sa kućištem i dvorištem od 810 m² na k.č. 410 vlasništvo Husejna i malodobnog Salke sinova pokojnog Huse **Bešića** sa po ½.
86. Kuća kućnog broja 82 sa kućištem i dvorištem od 820 m² na k.č. 408, bašča (šljivik) Uvala od 4.500 m² na k.č. 367, bašča (šljivik) Uvala od 8.600 m² na k.č. 368 i bašča (šljivik) kod kuće od 4.550 m² na k.č. 407/1 vlasništvo Ibrahima **Ramića** pokojnog Rame.
87. Kuća kućnog broja 83 sa kućištem i dvorištem od 860 m² na k.č. 406/1 i bašča (šljivik) kod kuće od 1.310 m² na k.č. 406/2 vlasništvo Omana **Ramića** pokojnog Rame.
88. Kuća kućnog broja 84 sa kućištem i dvorištem od 850 m² na k.č. 404 i bašča (šljivik) kod kuće od 2.620 m² na k.č. 405 vlasništvo Jusufa **Kovačevića** pokojnog Šeće.
89. Kuća kućnog broja 85 sa kućištem i dvorištem od 460 m² na k.č. 403/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 2.300 m² na k.č. 403/1 vlasništvo Omera **Kovačevića** pokojnog Ahmeta.
90. Kuća kućnog broja 86 sa kućištem i dvorištem od 450 m² na k.č. 390, bašča (šljivik) kod kuće od 2.650 m² na k.č. 389 i bašča (šljivik) kod Redžine kuće od 2.610 m² na k.č. 435/1 vlasništvo Omera **Džonlića** pokojnog Osmana.
91. Kuća kućnog broja 87 sa kućištem i dvorištem od 260 m² na k.č. 400/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 1.600 m² na k.č. 400/1 vlasništvo Vehaba **Zubarevića** pokojnog Muje.
92. Kuća kućnog broja 88 sa kućištem i dvorištem od 370 m² na k.č. 386, bašča (šljivik) do puta od 2.500 m² na k.č. 385, bašča (šljivik) do rjeke od 1.280 m² na k.č. 388 i bašča (šljivik) kod kuće od 1.500 m² na k.č. 399

- vlasništvo Muharema i Rame **Muratovića** sinova pokojnog Bege sa po $\frac{1}{2}$.
93. Kuća kućnog broja 89 sa kućištem i baščom (šljivikom) od 450 m² na k.č. 420/5 vlasništvo Murata **Šabića** pokojnog Hasana.
94. Kuća kućnog broja 90 sa kućištem i dvorištem od 400 m² na k.č. 381/1, bašča (šljivik) do rjeke od 1.400 m² na k.č. 380 i bašča (šljivik) kod kuće od 1.100 m² na k.č. 381/2 vlasništvo Mehe **Silajdžića** pokojnog Junuza.
95. Kuća kućnog broja 91 sa kućištem i dvorištem od 1.250 m² na k.č. 377/2, bašča (šljivik) do puta od 3.700 m² na k.č. 375 i bašča (šljivik) kod kuće od 1.150 m² na k.č. 377/1 vlasništvo Mula Omera **Pezerovića** pokojnog Alie.
96. Kuća kućnog broja 92 sa kućištem i dvorištem od 600 m² na k.č. 374/1, bašča (šljivik) kod kuće od 8.990 m² na k.č. 374/2 i bašča (šljivik) do kuće od 3.800 m² na k.č. 376 vlasništvo Mehmeda i Agana **Pitnjakovića** sinova pokojnog Mehe sa po 14/48, Mejre malodobne kćerke Mehe Pitnjakovića sa 1/48, Kademlije rođeno Pitnjaković udate za Hasana Jukića iz Velinog sela sa 7/48 i Hanife rođene Čorić Prvog braka Pitnjakoviću date za Mula Emina Ahmetbašića sa 6/48.
97. Kuća kućnog broja 93 sa kućištem i dvorištem od 650 m² na k.č. 382/2, bašča (šljivik) kod kuće od 4.630 m² na k.č. 382/1 i bašča (šljivik) do puta od 400 m² na k.č. 384 vlasništvo Mula Omera **Cvolića** pokojnog Mehmeda.
98. Kuća kućnog broja 94 sa kućištem i dvorištem od 310 m² na k.č. 332/1, bašča (šljivik) do puta od 2.750 m² na k.č. 332/2, bašča (vrt) u šljiviku od 350 m² na k.č. 339 i bašča (šljivik) kod cvolića kuće od 900 m² na k.č. 383 vlasništvo Ibrahima **Tabakovića** pokojnog Beše.
99. Kuća kućnog broja 95 sa kućištem i dvorištem od 500 m² na k.č. 333/1, bašča (šljivik) kod kuće od 2.300 m² na k.č. 333/2 i bašča (šljivik) Njiva od 1.700 m² na k.č. 336 vlasništvo Osmana **Tabakovića** pokojnog Beše.
100. Kuća kućnog broja 106 sa kućištem i baščom (vrtom) od 1.960 m² na k.č. 331 i bašča (šljivik) kod kuće od 904 m² na k.č. 478/3 vlasništvo Mehe **Kovačevića** pokojnog Begana sa 2/3 i Emine rođene Kovačević udate za Junuza Šošića iz Čelića sa 1/3.
101. Kuća kućnog broja 107 sa kućištem i dvorištem od 300 m² na k.č. 423/4, bašča (vrt) kod kuće od 240 m² na k.č. 423/5 i bašča (šljivik) kod kuće od 2.300 m² na k.č. 423/6 vlasništvo Mehe **Kahrića** pokojnog Huse.
102. Kuća kućnog broja 112 sa kućištem i baščom (šljivikom) od 1.800 m² na k.č. 407/2 vlasništvo Salke **Ramića** pokojnog Begte.

SREDIŠTE PALANKE

Starinom se središte naselja Palanka nalazi oko stare džamije a u tom dijelu su i drugi važni sadržaji. Kuće i drugi sadržaji središta Palanke se protežu do same rijeke Brke.

103. Kuća kućnog broja 113 **Mejtef**, sa kućištem i dvorištem od 240 m² na k.č. 556/2, gradilište **pod dućanom** od 30 m² na k.č. 555/2, bašča (šljivik) **Mezarluci** od 6.350 m² na k.č. 556/1. Vlasništvo **Vakufa džamije u Palanci**.
104. **Džamija** sa džamištem i dvorištem od 640 m² na k.č. 575, **groblje Prisadi** od 1.150 m² na k.č. 589, **groblje Dolja** od 800 m² na k.č. 603 i **groblje Prisadi** kraj Grabika od 7.40 m² na k.č. 873. Vlasništvo **Vakufa džamije u Palanci**.
105. **Kuća** kućnog broja 108 sa kućištem i baščom (šljivikom) od 1.160 m² na k.č. 559, bašča (šljivik) ispod Mustafine kuće od 700 m² na k.č. 431 bašča (vrt) Gornji Vakuf od 1.500 m² na k.č. 494/4. Vlasništvo **Vakufa džamije u Palanci**.

Tekući broj	Katastralni broj čestice	Oznaka nekretnine	Pravna narav	Površina		K	
				dunuma	čestica		
I.							
1	556	dvorište sa kućištem i baščom k.č. 113. Mejtef gradilište pod dućanom k.č. 555/2 bašča (šljivik) Mezarluci k.č. 556/1	gimn				
2	555/2				240		
3	556/1				6	350	
4	556/2						
II.							
1	575	džamija sa džamištem i dvorištem	mulke			640	

Prilog 4. Vakufske nekretnine u Palanci 1888. godine

Ova kuća se nalazi preko puta džamije i mejtefa.

106. Kuća kućnog broja 38 sa kućištem sa baščom (šljivikom) od 3.160 m² na k.č. 558/1 vlasništvo Mehmeda **Suljića** zvanog **Kapetanović** pokojnog Sulje.

Prema rijeci i u okuci rijeke su:

107. Kuća kućnog broja 111 sa kućištem i dvorištem od 940 m² na k.č. 558/2 vlasništvo Mehmeda **Pandurevića** zvanog **Sarajlija** pokojnog Ahmeta.

108. Kuća kućnog broja 110 sa kućištem i dvorištem od 280 m² na k.č. 557/2 vlasništvo Bećira **Delihusića** pokojnog Osmana sa 2/3 i Have rođene Delihusić udate za Mehu Ramića sa 1/3.

Ispod džamije su kuće:

109. Kuća kućnog broja 7 sa kućištem i dvorištem od 300 m² na k.č. 570/2, bašča (šljivik) za kućom od 3.240 m² na k.č. 570/1 i bašča (šljivik) kod kuće od 300 m² na k.č. 570/3 vlasništvo Omera **Husejnovića** pokojnog Mehe sa 14/40, Hatidže rođene Husejnović udate za Ramu Kurtića iz Velinog sela sa 7/40, Hanke rođene Husejnović udate za Bećira Mehmedovića iz Velinog sela sa 7/40, Havke rođene Husejnović udate za Osmana Kočijaševića iz Brke sa 7/40 i Behare rođene Kovačević udove iza Mehe Husejnovića sa 5/40.

110. Kuća kućnog broja 8 sa kućištem i dvorištem od 330 m² na k.č. 572/3 i bašča (šljivik) kod kuće od 2.500 m² na k.č. 572/2 vlasništvo Avde **Murselovića** pokojnog Ibri.

111. Kuća kućnog broja 9 sa kućištem i dvorištem od 350 m² na k.č. 574 i bašča (šljivik) kod kuće od 2.200 m² na k.č. 573/1 vlasništvo Numana **Husejnovića** zvanog **Dedić** pokojnog Dede **Bačića** sa 2/8, Sulje Husejnovića zvanog Dedić pokojnog Dede Bačića sa 2/8, Fate rođene Husejnović udate za Osmana Pezerovića iz Čelića sa 1/8, Fate rođene Gušterović udove iza Dede Bačića sa 2/8 i Nafe malodobne kćerke Dede Bačića sa 1/8.

112. Kuća kućnog broja 30 sa kućištem i dvorištem od 200 m² na k.č. 572/2 i bašča (vrt) kod kuće od 240 m² na k.č. 572/1 vlasništvo Mustafe **Čandžića** pokojnog Mustafe.

113. Kuća kućnog broja 31 sa kućištem i dvorištem od 300 m² na k.č. 562/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 2.500 m² na k.č. 562/1 vlasništvo Sulje **Tursunovića** zvanog **Alijčić** pokojnog Tursuna.

114. Kuća kućnog broja 32 sa kućištem i dvorištem od 500 m² na k.č. 561/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 1.600 m² na k.č. 561/1 vlasništvo Mustafe **Mehića** zvanog **Šišić** pokojnog Mehe.
115. Kuća kućnog broja 33 sa kućištem i dvorištem od 700 m² na k.č. 563 i bašča (šljivik) kod Mehanove kuće od 1.140 m² na k.č. 335 vlasništvo Mehmeda **Pandurevića** zvanog **Sarajlia** pokojnog Ahmeta.
116. Kuća kućnog broja 34 sa kućištem sa baščom (šljivikom) od 3.900 m² na k.č. 571/1 i bašča (vrt) kod kuće od 480 m² na k.č. 571/2 vlasništvo Muje **Tuzlića** pokojnog Osmana.
117. Kuća kućnog broja 35 sa kućištem i dvorištem od 260 m² na k.č. 570/2 i bašča (šljivik) kod kuće od 2.450 m² na k.č. 570/1 vlasništvo Muje **Ćosića** pokojnog Selima.
118. Kuća kućnog broja 36 sa kućištem i dvorištem od 350 m² na k.č. 566/1 i bašča (šljivik) kod kuće od 1.850 m² na k.č. 566/2 vlasništvo Mula Numana i Mustafe **Pitnjakovića** sinova pokojnog Numana sa po 2/8 i Fatime rođene Pitnjaković udate za Jusufa Korajca iz Vražića, Hafe rođene Pitnjaković udate za Mešu Zahirovića iz Gornjeg Rahića, Mrke rođene Pitnjaković udate za Hasana Delića iz Brčkog i Fate rođene Kovačević prvog braka Pitnjaković udate za Latifa Atića sa po 1/8.
119. Kuća kućnog broja 37 sa kućištem sa baščom (šljivikom) od 1.140 m² na k.č. 560 vlasništvo Muje **Behaderovića** pokojnog Behadera.

OPĆE KARAKTERISTIKE PALANKE 1888. GODINE

Analizom brojnih podataka koje nalazimo u Gruntovnim knjigama za naselje Palanku iz 1888. godine, možemo dati neke opće podatke o njemu.

Godine 1888. naselje Palanka ima blizu 120 kuća i niz drugih objekata i sadržaja. Najviše je privatnih stambenih objekata, tj kuća. Najvažniji sadržaji se nalaze u samom središtu naselja oko stare džamije. U središtu Palanke se krajem 19. stoljeća pored zgrade džamije nalaze: zgrada mejtefa, vakufska kuća, dućan, više parcela grobalja, više vakufskih zemljišta, kuća Kapetanovića i drugi sadržaji.

Palanka tada ima još grobalja, te četiri vodenice na rijeci Brki, tri uzvodno i jedna odmah nizvodno od središta naselja.

U Palanci krajem 19. stoljeća postoji preko pedeset različitih prezimena, odnosno familija.

Među njima 1888. godine su neka koja imaju više kuća što ukazuje da se radi i o najstarijim familijama Palanke. Takve najbrojnije i najstarije familije su: Didić sa 5 kuća; 4 kuće imaju: Čačković, Omerašević, Lejlić, Cvolić, Delihusić, Jašarović, Džonlić, Kahrić ili Karić, Tabaković i Kovačević. Među ove vjerovatno pripada i familija koja se opojava pod sličnim prezimenima, kao što su: Mujčić (Bačić), Bačić (Mujčić), Husejnović zv. Dedić (Bačić) i Husejnović.

Među starije i brojnije familije svakako ulaze i one koje 1888. godine imaju po 3 kuće, a to su: Murselović, Ahmetbašić, Hasanbašić, Zukić, Pezerović, Deronić i Ramić. Takve su i Atić (Muratović) i Muratović, te Islamović i Islamović (Ahmetagić).

Manje brojne familije sa po 2 kuće su: Zahirović, Hadžić, Pandurević zv. Sarajlija, Pitnjaković, Selimović, Kukić, Biserović i Sarajkić.

Sa po 1 kućom su: Husikić, Crnalić, Sarajlić, Srebrić, Serdarović, Sinanović, Čandžić, Tursunović (Alijčić), Mehić (Šišić), Tuzlić, Ćosić, Behaderović, Suljić (Kapetanović), Mešić (Numanović), Smajić (Bajrić), Spahić, Bešić, Zubarević, Šabić, Silajdžić i Sprečaković.

Neka oprezimena familija u Palanci krajem 19. stoljeća upućuju na postojanje određenih zvanja u ranijem periodu u naselju, takva su Spahić i Hodžić. A na zanate upućuju prezimena: Kovačević i Tabaković.⁷

Ima u Palanci krajem 19. stoljeća prezimena koja upućuju na krajeve iz kojih su nekada doselili. Takva su: Pandurević zvani Sarajlija, Sarajlić, Sarajkić, Tuzlić, Sprečaković i Bošnjaković.

Vrijedni su podaci o postojanju brojne uleme u Palanci a sve tokom 19. stoljeća. Tada se izričito spominju: Mula Emin Hasanbašić, Mula Alia Omerašević, Mula Numan Pitnjaković, Mula Mujo Kukić, Mula Mustafa Lejlić, Mula Omer Pezerović, Mula Emin Ahmetbašić i Mula Omer Cvolić.

Spominje se i Salih efendija Hadžić pokojnog Osmana, koji je vjerovatno 1888. godine i ranije bio imam u džamiji. Prezime Hadžić upućuje da se išlo i na hadž.

Neki Gruntovni uložci daju još podataka za analize naselja Palanka krajem 19. stoljeća. Tako u jednom se spominju: Pašnjaci kraj puta na k.č. : 67 (površine 500 m²), 100 (2 dunuma), 121 (1.900 m²), 168 (500 m²), 177 (500 m²), 192 (2.300 m²) , 200/2 (800 m²) i 894 (1 dunum). Pašnjaci pod nazivom Usjelina na k.č.: 494/1 (površine 11. 400 m²), 494/6 (2.300 m²), 494/7 (1.520

⁷ Kao i Mutapčić, Kemal Nurkić, Stanovništvo Brčkog ..., str. 55.

m²) i 494/10 (7.500 m²). Pašnjak pod nazivom *kod ćuprije* na k.č. 494/9 (površine 1.910 m²). Pašnjak Polje na k.č 651/1 (7.300 m²), Pašnjak Luka na k.č. 921 (4.200 m²), Pašnjak kraj rjeke na k.č. 939 (1.600 m²).⁸

Ima i interesantnih toponima, kao što su: bašča (šljivik) kod groblja Usjelina od 1.250 m² na k.č. 554 i bašča (šljivik) kod mezarluka od 500 m² na k.č. 590. Zatim, Sarajkića bašča...

Tokom 20. stoljeća naselje Palanka se polako razvijalo. Tako, popis stanovništva iz 1953. godine, u Palanci registruje 220 domaćinstava i 1175 stanovnika. U dijelu Palanke pod nazivom Brdo tada ima 106 domaćinstava i 549 stanovnika, u dijelu Lipovac 32 domaćinstva i 163 stanovnika a u „samoj“ Palanci 82 kuće i 463 stanovnika.⁹

U novije doba u Polju, na parcelama na k.č.: 651/4, 651/5, 651/7 i 651/8 izgrađene su kuće a na k.č. 494/17 izgrađena je zgrada Pošte – Tuzla.¹⁰

ZAKLJUČAK

Prethodni detaljni pregled izgleda naselja Palanka krajem 19. stoljeća i analiza podataka u njemu daju njegove obuhvatne karakteristike. Palanka je u to doba srednje veliko i značajno naselje u okolini Brčkog.

Sa oko 120 kuća i preko pedeset posebnih prezimena i familija vidimo da se radi o naselju sa značajnom historijom i ulogom. U Palanci tada postoje familije sa više kuća, što nam govori da su brojne još krajem 19. stoljeća, a samim time i sa dugim kontinuitetom života u na tom području.

U samom središtu Palanke vidimo osnovne urbane sadržaje koji cijelom naselju daju na važnosti. Radi se o staroj džamiji, mejtefu, dućanu i drugim važnim sadržajima za jedno naselje.

Iz samog naziva naselja, i drugih činjenica, vidimo da mu je nastanak i razvoj vezan za graničnu utvrdu još iz prve polovine 18. stoljeća.

⁸ Gruntovni uložak 91, godine 1888 sve je u vlasništvu Bosansko-hercegovačkog zemaljskog erara. Gruntovnica u Brčkom.

⁹ Popis stanovništva iz 1953. godine.

¹⁰ Gruntovni uložak 91,...

SUMMARY

The previous detailed overview of the appearance of the Palanka settlement at the end of the 19th century and the analysis of the data in it provide its comprehensive characteristics. At that time, Palanka was a medium-sized and important settlement in the vicinity of Brčko.

With around 120 houses and over fifty different surnames and families, we can see that this is a settlement with a significant history and role. In Palanka, there were families with several houses at that time, which tells us that they were numerous at the end of the 19th century, and therefore with a long continuity of life in that area.

In the very center of Palanka we see the basic urban facilities that give importance to the entire settlement. It is about an old mosque, a shop and other important contents for a single settlement.

From the very name of the settlement, and other facts, we can see that its origin and development is linked to the border fort from the first half of the 18th century.

IZVORI I LITERATURA

Austrougarske Gruntovne knjige (sa pripadajućim uložcima) za Katastralnu općinu (K.O.) Palanku, iz 1888. godine, Gruntovnica u Brčkom.

Austrougarski Katastralni planovi, razmjera 1:6.250 iz 1883. godine, za K.O. Palanku, Katastar Brčko.

Osmanski popis mulkovnih dobara iz 1875. godine. DEF 5216 Gazi Husrefbegova Biblioteka, Sarajevo. Prevod Kemal Nurkić

Austrougarski popisi stanovništva za godine: 1879, 1885 i 1895.

Austrougarska Topografska karta, razmjera 1:25.000, iz 1885. godine.

Austrougarska Topografska karta, razmjera 1:75.000, sa kraja 19. stoljeća.

Popis stanovništva iz 1953. godine.

Topografska karta, razmjera 1:25.000, 424-1-4, iz 1976. godine.

Djedović Rusmir, Kalesić Adnan, Naselje Maoča krajem 19. stoljeća, Baština sjeveroistočne Bosne, br. 14, Zavod za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona, Tuzla, 2022. 29- 55.

Nurkić Kemal, Stanovništvo Brčkog prema popisu stanovništva iz 1267.h.g./1851. godine, Vlada Brčko distrikta BiH, 2022.